



(www.strategy.bg)

Проект на НИД на Наредба № 14 от 2023 г. за условията и реда за предоставяне на финансова помощ по интервенциите в лозаро-винарския сектор, включени в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 - 2027 година

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 16.05.2025 г. - 16.06.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #11112-K

Област на политика: Архив - Земеделие и селски райони

Тип консултация: Акт на министър

Вносител: Министерство на земеделието и храните

Тип носител: Национално

С предложените промени ще се оптимизира правната рамка за прилагане на интервенциите в лозаро-винарския сектор и ще се постигне по-добро управление на средствата от Европейския фонд за гарантиране в земеделието.

Отговорна структура:

дирекция „Пазарни мерки и организации на производители“,

Министерство на земеделието и храните

Електронен адрес:

ktuteva@mzh.government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на земеделието и храните

Адрес: София, София 1000, бул. Христо Ботев 55

Електронна поща: mail@mzh.government.bg

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерството на земеделието и храните -
<https://www.mzh.government.bg/bg/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Наредба - вер. 1.0 | 16.05.2025](#)

[Проект на доклад \(мотиви\) - вер. 1.0 | 16.05.2025](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 20.06.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 13:38)

Мотивирано предложение за изменение на § 21 от Проекта за изменение и допълнение на Наредба № 14 от

Предмет на предложението: Промяна на формулировката на § 21 от Проекта на Наредба за изменение и допълнение, така че да се запази оригиналната стойност на преките разходи в левове, като същевременно се добави и еквивалентната стойност в евро.

I. Анализ на предложената промяна и конкретен проблем:

- **Предложена промяна:** Предлага се пълна замяна на сумата в левове (1299,85 лв./ха) с еквивалентна сума в евро (664,60 евро/ха).

- **Идентифициран проблем:** България все още не е приела еврото за официална национална валута. Официална валута на Република България към настоящия момент е **Българският лев (BGN)**, който е фиксиран към еврото по курс 1 евро = 1.95583 лева съгласно Закона за Българската народна банка (ЗБНБ) и правилата на Валутния борд.
 - Еностранното превалутиране на фиксирани суми в нормативен акт от левове в евро, преди България да се присъедини към Еврозоната, **създава неясноти** за прилагането и **потенциално противоречи** на валутното законодателство до момента на реално въвеждане на еврото.
 - Липсва изрично указание за това по какъв курс ще се извършва превалутирането от администрацията до момента на въвеждане на еврото, въпреки че курсът е фиксиран. Самото въвеждане на сума в евро, вместо в левове, може да породи административни затруднения.

II. Мотиви за предлаганото изменение:

1. Съответствие с националното валутно законодателство:

- Съгласно чл. 28 от **Закона за Българската народна банка**, парична единица на Република България е левът. Валутният курс на българския лев е фиксиран към еврото.
- До датата на реално въвеждане на еврото в България, всички фиксирани суми в националните нормативни актове следва да бъдат деноминирани в левове, тъй като това е официалната парична единица.
- **Пример:** Присъединяването на България към еврозоната е свързано с приемането на **Закон за въвеждане на еврото в Република България**, който ще регламентира всички аспекти на преминаването, включително превалутирането на суми в нормативни актове. Дотогава, основната валута трябва да е левът.

2. Правна сигурност и яснота за бенефициентите и администрацията:

- Запазването на сумата в левове, заедно с добавяне на еквивалента в евро, ще осигури максимална яснота и ще избегне евентуални затруднения и двусмислия при прилагането на разпоредбата.
- Това ще облекчи както бенефициентите, така и ДФЗ при отчитането и изплащането на средствата, тъй като основната отчетна валута в България е левът.

3. Липса на обосновка в Доклада-мотиви:

- Докладът-мотиви не съдържа конкретна обосновка защо се превалутират сумите в евро в този етап, преди въвеждането на еврото. Обосновката за "актуализация на размера на преките разходи" не е пряко свързана с промяна на валутата.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 13:33)

Мотивирано предложение за отхвърляне на § 19, т. 2 от Проекта за изменение и допълнение на Наредба №

Предмет на възражението: Предложението за изменение на чл. 38, ал. 5 в § 19, т. 2 от Проекта на Наредба за изменение и допълнение, което предвижда увеличаване на срока за произнасяне на изпълнителния директор на ДФЗ по исканията за плащане от 30 на 60 работни дни.

I. Анализ на предложената промяна и конкретен проблем:

- **Предложена промяна:** Срокът за произнасяне на ДФЗ се **удвоява от 30 на 60 работни дни**. Това е значително увеличение, което означава, че бенефициентите ще трябва да чакат до 3 месеца (вместо до 1.5 месеца) за решение по техните плащания.
- **Идентифициран проблем:** Увеличаването на срока за разглеждане на исканията за плащане от 30 на 60 работни дни **ще доведе до сериозно забавяне на плащанията към бенефициентите**. Това пряко ще **влоши финансовото състояние** на земеделските производители, ще затрудни тяхното ликвидност и ще възпрепятства нормалното осъществяване на дейността им.

II. Мотиви за отхвърляне на предложеното изменение (увеличаване на срока):

1. Липса на адекватни мотиви в Доклада-мотиви:

- След преглед на файла "02_Proekt_na_Doklad_motivi_NID_na_Naredba_14_2023_15052025_.docx", **не е открита конкретна и изчерпателна обосновка** защо е необходимо удвояване на срока за произнасяне по плащанията. В доклада се посочва общо "цели оптимизация", но **не са изложени конкретни аргументи** защо текущият 30-дневен срок е недостатъчен и как точно удължаването ще доведе до "оптимизация", без да навреди на бенефициентите.
- Липсват данни за натовареност на администрацията, за брой неспазени срокове по настоящата наредба или други обективни причини, които да налагат това драстично удължаване.

2. Сериозно влошаване на ликвидността и финансовото състояние на бенефициентите:

- Земеделските производители, включително лозаро-винарите, разчитат на своевременното получаване на субсидиите, за да покриват оперативни разходи, да инвестират и да поддържат ликвидност.
- Удължаването на срока за плащане до 60 работни дни (приблизително 3 календарни месеца) създава **значителен финансов натиск** върху тях, принуждавайки ги да търсят обратно финансиране или да изпитват затруднения при изпълнение на поети задължения. Това е в пряко противоречие с целта на финансовата помощ – да подкрепя сектора.

3. Нарушаване на принципа за добро администриране и бързина:

- Въпреки увеличената натовареност на администрацията, общият принцип на доброто администриране изисква услугите към гражданите и бизнеса да се предоставят **бързо и ефективно**. Удвояването на срока е стъпка назад в това отношение.
- Вместо да се търси оптимизация чрез по-добра организация на работата, дигитализация и разпределение на ресурсите, се избира най-лесният път – удължаване на срока за сметка на бенефициентите.

4. Потенциален негативен ефект върху инвестиционната активност:

- Несигурността и дългите срокове за получаване на плащания могат да **обезкуражат потенциални инвеститори** и да намалят цялостната инвестиционна активност в сектора, което е в разрез с целите на стратегическия план.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 13:29)

Мотивирано предложение за изменение на § 18, т. 15 от Проекта за изменение и допълнение на Наредба №

Предмет на предложението: Прецизиране на формулировката на предложената нова т. 15 в чл. 37, ал. 3 от Проекта на Наредба за изменение и допълнение, с цел осигуряване на яснота относно договора за наем на трактор и съответствието на теглителната сила на трактора с придобивания прикачен инвентар.

I. Анализ на предложеното изискване в § 18, т. 15 и идентифицирани проблеми:

- **Предложено изискване (т. 15):** "документ за собственост или договор за ползване под наем на трактор със срок на ползване най-малко 5 години, когато се заявява машина/машинен агрегат прикачен инвентар."
- **Идентифицирани проблеми:**
 1. **Неяснота относно договора за наем:** Липсва конкретика относно какво следва да съдържа договорът за наем, за да бъде приет за доказателство. Това може да доведе до субективни тълкувания и отхвърляне на проекти поради непълнота на документацията.
 2. **Неяснота относно началото на 5-годишния срок:** Не е изрично посочено от кой момент започва да тече срокът от 5 години за ползване на трактора. Това може да създаде объркване и несъответствия при оценката.
 3. **Липса на изискване за съответствие на теглителна сила:** Разпоредбата изисква наличие на трактор, но не поставя изискване за съответствие на неговата теглителна сила с мощността, необходима за коректната експлоатация на заявения прикачен инвентар. Без такова изискване, съществува риск от финансиране на инвентар, който не може да бъде ефективно използван с наличния трактор.

II. Мотиви за необходимостта от прецизиране на т. 15:

1. Осигуряване на правна сигурност и предвидимост за бенефициентите:

- Конкретизирането на изискванията към договора за наем (напр. дата на сключване, предмет, страни, срок) ще даде ясни насоки на кандидатите и ще минимизира грешките при изготвянето на проектни предложения и документация.
- Изричното указване на началната дата на 5-годишния срок ще премахне двусмислието и ще гарантира еднакво тълкуване и прилагане на разпоредбата.

2. Гарантиране на ефективността и целесъобразността на инвестицията:

- Основната цел на подпомагането е придобиването на работещи и ефективни активи. Прикачният инвентар е функционален само в комбинация с трактор. Ако тракторът няма необходимата теглителна сила за правилното функциониране на инвентара, инвестицията става **неефективна и нецелесъобразна**.
- Въвеждането на изискване за съответствие на теглителната сила ще гарантира, че публичните средства се инвестират в **пълноценни и работещи системи**, а не в отделни компоненти, които не могат да бъдат окомплектовани правилно. Това е от ключово значение за постигане на целите на интервенцията.

3. Предотвратяване на потенциални злоупотреби и неефективно разходване на средства:

- Без изискване за мощност, може да се придобива голям и скъп инвентар, който не може да бъде ефективно използван с декларирания трактор, което би довело до неефективно използване на публични средства.

4. Липса на конкретика в Доклада-мотиви:

- Докладът-мотиви не разглежда тези оперативни аспекти, които са от съществено значение за практическото прилагане на разпоредбата и контрола.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 13:25)

Мотивирано предложение за отпадане на § 18, т. 14 от Проекта за изменение и допълнение на Наредба №

Предмет на възражението: Предложението за създаване на нова т. 14 в чл. 37, ал. 3, съдържащо се в § 18 от Проекта на Наредба за изменение и допълнение, което гласи: „14. уникален цифров регистрационен номер на ползвателя на финансова помощ от електронния регистър на операторите на безпилотни летателни системи и разрешение за експлоатация в специфична категория, издадено на същия от главния директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ или оправомощено от него длъжностно лице съгласно Наредба № Н-6 от 2023 г. за условията и реда за експлоатацията на безпилотни летателни системи и надзора над

техните оператори (Обн. ДВ. бр. 37 от 2023 г.), когато с искането за окончателно плащане ползвателят на финансова помощ отчита изпълнение на дейност по чл. 27, ал. 1а – закупуване на селскостопански дрон и/или дрон за наблюдение.““

I. Анализ на предложеното изискване и проблем:

- **Предложено изискване:** Новата точка 14 вменява задължение на ползвателите на финансова помощ да представят с искането за окончателно плащане уникален цифров регистрационен номер и разрешение за експлоатация за дроне, ако са закупили такива.
- **Идентифициран проблем:** Информацията за уникален цифров регистрационен номер и разрешение за експлоатация на оператори на безпилотни летателни системи е **публична и достъпна в официален електронен регистър**, поддържан от Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА) съгласно Наредба № Н-6 от 2023 г. Изискването ползвателите на помощ да представят тази информация представлява **излишна административна тежест**.

II. Мотиви за отпадане на предложеното изискване (т. 14):

1. Нарушаване на принципа за служебно събиране на информация и намаляване на административната тежест:

- Съгласно **§ 1 от Допълнителните разпоредби на Административнопроцесуалния кодекс (АПК):** "Административният орган е длъжен да събира по служебен ред доказателства за фактите, които са от значение за издаване на акта и които се съдържат в официални регистри, водени от други административни органи."
- Електронният регистър на операторите на безпилотни летателни системи, поддържан от ГД ГВА, е **официален публичен регистър**. Следователно, информацията за уникален цифров регистрационен номер и разрешение за експлоатация на оператор на дрон е **служебно достъпна** за Управляващия орган/Държавен фонд „Земеделие“.
- Изискването към бенефициента да набавя и представя информация, която администрацията може и е длъжна да провери служебно, е **в пряко противоречие с този основен принцип на АПК** и води до необосновано увеличаване на административната тежест.

2. Несъответствие с модерните тенденции за електронно управление:

- В контекста на усилията за въвеждане на електронно управление и облекчаване на гражданите и бизнеса, подобни изисквания са **архаични и неефективни**. Целта е да се минимизира физическото представяне на документи, които могат да бъдат проверени по електронен път.

3. Липса на мотиви в Доклада-мотиви:

- В Доклада-мотиви към Проекта на Наредба **липсва обосновка** защо е необходимо ползвателят на помощ да представя информация, която е налична в публичен регистър. Това поражда съмнения относно целесъобразността на

изискването.

4. Практически пример за служебна проверка:

- Административните органи рутинно извършват служебни проверки в други регистри, като Търговския регистър, Имотния регистър, регистрите на БАБХ, аграрен регистър и др., за да събират необходимата информация за допустимост и контрол, без да обременяват кандидатите. Същият принцип следва да се приложи и тук.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 13:25)

Мотивирано предложение за изменение на Проекта на Наредба № 14 от 2023 г. –
Относно § 15 (Чл. 31, ал

Мотивирано предложение за изменение на Проекта на Наредба № 14 от 2023 г. – Относно § 15 (Чл. 31, ал. 2, т. 9) и необходимостта от ново Приложение с активите с референтни цени

Предмет на предложението: Допълване на Проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 14 от 2023 г. чрез включване на изрична разпоредба, предвиждаща създаване на ново Приложение, което да съдържа списък на активите, за които са определени референтни цени.

I. Анализ на предложеното изменение в § 15 и идентифициран проблем:

- **Предложено изменение в § 15, чл. 31, ал. 2, т. 9:** "9. за всеки заявен за финансиране разход по чл. 27, ал. 1, за който не е определена референтна цена - най-малко три съпоставими независими оферти...; за всеки заявен разход по чл. 27, ал. 1, т. 1, буква „б“, за който е определена референтна цена - една оферта с описаните реквизити..."
- **Идентифициран проблем:** Предложената нова формулировка на чл. 31, ал. 2, т. 9 въвежда диференциран подход при изискванията за брой оферти (една или три) в зависимост от това дали за даден актив е определена референтна цена или не. Въпреки това, Наредбата и Докладът-мотиви не съдържат информация къде и как ще бъдат публикувани или кои са тези активи, за които са определени референтни цени.

II. Мотиви за необходимостта от допълнение:

1. Липса на предвидимост и правна сигурност за кандидатите:

- Към настоящия момент, кандидатите нямат яснота кои са активите с определени референтни цени. Това прави невъзможно за тях да преценят дали трябва да представят една или три оферти при подготовката на своето проектно предложение.
- Липсата на изчерпателен и достъпен списък на тези активи води до **правна несигурност и непредсказуемост** в процеса на кандидатстване. Това може да доведе до грешки при подаване на заявления, отхвърляне на проекти или забавяния.

2. Нарушаване на принципите за прозрачност и равнопоставеност:

- Един от основните принципи на публичното финансиране е **прозрачността на правилата**. Без публично оповестен списък на активите с референтни цени, процесът е **непрозрачен**, а това създава условия за потенциална неравнопоставеност между кандидатите.
- Възможно е информацията за референтните цени да не достига до всички потенциални бенефициенти по един и същ начин, което нарушава принципа на **равнопоставеност**.

3. Административна тежест и неефективност:

- Отсъствието на ясна информация ще натовари както кандидатите (в търсене на информация и потенциални грешки), така и администрацията (с необходимост от допълнителни разяснения, кореспонденция и потенциални обжалвания).
- Въвеждането на референтни цени има за цел да **опрости и ускори процеса на оценка**, но това няма да се случи, ако самият списък с референтни цени не е достъпен и ясен за всички.

4. Аналогия с добри практики:

- В други програми и наредби за подпомагане на земеделието, където се прилагат референтни цени или списъци с допустими разходи, тези списъци са **неразделна част от нормативната уредба** (често като приложения) или са публично оповестени по ясен и официален начин.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 12:22)

Предложение за неприемане на § 12 от Проекта за изменение и допълнение на Наредба № 14 от 2023 г. –

Предмет на възражението: Предложението за изменение на Наредба № 14 от 2023 г., съдържащо се в § 12, което предвижда изменение на чл. 28, ал. 2, т. 8, както следва: "актив, финансиран по схеми, мерки или интервенции от фондовете на Европейския съюз и с национални средства."

I. Анализ на предложената промяна и конкретен проблем:

- **Предложена промяна:** Предложението премахва времевия лимит (предполагаемо **5 години**) за допустимост на активи, които вече са били финансирани по други схеми или интервенции. Текущият текст на чл. 28, ал. 2, т. 8 вероятно гласи: "актив, финансиран по схеми, мерки или интервенции от фондовете на Европейския съюз и с национални средства **през последните 5 години**."
- **Конкретен проблем:** Премахването на този конкретен срок води до **непосредствен риск от неправомерно или неефективно двойно финансиране**. То позволява да се иска финансова помощ за един и същ актив за същата или подобна дейност **непосредствено следващия прием**, веднага след

като този актив е бил разплатен (т.е. успешно подпомогнат) по предходен прием или програма. Това е в пряко противоречие с принципите за добро финансово управление и справедливо разпределение на публичните средства.

II. Мотиви за неприемане на предложеното изменение и запазване на 5-годишния срок:

1. Пълна липса на мотиви в Доклада-мотиви:

- В Доклада-мотиви към Проекта на Наредба **липсва абсолютно всякаква обосновка** защо е необходимо премахването на 5-годишния срок в чл. 28, ал. 2, т. 8. Не са посочени причини, обективни обстоятелства или анализ на въздействието, които да налагат тази промяна, особено предвид посочения риск от незабавно повторно финансиране.
- Липсата на мотиви е **неприемлива** при нормативно регулиране, особено когато засяга основни принципи като недопускането на двойно финансиране и ефективното разходване на публични средства.

2. Директен риск от незабавно и неефективно двойно финансиране:

- Запазването на времеви лимит (като 5-годишния срок) е **фундаментален механизъм** за предотвратяване на повторно подпомагане на едни и същи активи в твърде кратък период от време от различни източници на публични средства.
- Премахването на срока би позволило на бенефициент да получи финансиране за даден актив, да го разплати, и **веднага на следващия приеман прозорец да кандидатства отново за същия актив** (или за актив за същата дейност), само защото няма времево ограничение. Това води до:
 - **Неефективно разходване на средства:** Вместо да се подкрепят нови инвестиции или такива, които се нуждаят от подкрепа след разумен амортизационен период, средствата могат да се насочват към вече финансирани активи.
 - **Несправедливост:** Създава се неравнопоставеност между кандидатите, като се дава предимство на тези, които вече са били подпомогани, пред тези, които кандидатстват за първи път или за нови инвестиции.

3. Нарушаване на принципа на правна сигурност и предвидимост:

- Без конкретен срок, разпоредбата става **неясна и податлива на субективни интерпретации** относно допустимостта на вече подпомогани активи. Администрацията ще бъде изправена пред предизвикателство при прилагането, а бенефициентите няма да имат ясни правила.
- Запазването на ясен 5-годишен срок осигурява **предсказуемост и прозрачност** за всички участници в процеса.

4. Липса на доказана необходимост:

- Няма данни или анализи, представени в мотивите, които да показват, че текущият 5-годишен срок е създал проблеми, бариери или е довел до несправедливост. Всяка промяна на утвърден и работещ принцип трябва да

бъде подкрепена с конкретни доказателства за нейната необходимост и полза.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 12:08)

Предложение за неприемане на § 6 от Проекта за изменение и допълнение на Наредба № 14 от 2023 г.

Предмет на възражението: Предложението за изменение на Наредба № 14 от 2023 г., съдържащо се в § 6: "В чл. 17, ал. 3 цифрата „5“ се заменя с числото „15“."

Мотиви за неприемане:

1. **Липса на обосновка:** В Доклада-мотиви **изцяло липсва аргументация** за необходимостта от увеличаване на срока в чл. 17, ал. 3 от 5 на 15. Промяна на срок, която засяга административни процедури, изисква задължителна и ясна обосновка.
2. **Наличие на механизъм за гъвкавост:** Увеличаването на срока е излишно, тъй като **Чл. 17, ал. 4** на същата наредба **предоставя възможност за удължаване** на срока по ал. 3 при наличие на обективни причини. Това означава, че съществува адекватен механизъм за справяне с индивидуални затруднения, без да е необходимо общо и безусловно удължаване на срока за всички случаи.
3. **Негативни последици:** Необоснованото и общо удължаване на срока може да доведе до **забавяне на процедурите** и **намаляване на ефективността** на прилагане на интервенциите, без да носи реална полза.

Заключение: Предлага се § 6 да бъде отхвърлен, тъй като е **необоснован и излишен**, предвид съществуващия механизъм за удължаване на срока по чл. 17, ал. 4.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 12:01)

Предложение за изменение и допълнение на Наредба № 14 от 2023 г. във връзка с отпадане на „технологии

Добавяне на нова точка в Преходните и заключителни разпоредби или в съответния параграф за дефиниции:

"§ [Нов параграф/точка]. В чл. 3, т. 21 думите „по технологичната карта“ се заличават и се заменят с „предвидените в одобрения проект“."

(Нов текст на т. 21 би бил: "21. "Операция" е всяко от допустимите **предвидените в одобрения проект** действия за извършването на дадена дейност в рамките на интервенция "Преструктуриране и конверсия на лозя.")

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 11:47)

Предложение за изменение и допълнение на Наредба № 14 от 2023 г. във връзка с § 3, т. 4 (Чл. 11, ал.

I. Анализ на текущото състояние и проблеми:

- **Предложено изменение в Проекта на НИД (§ 3, т. 4):** "4. В ал. 11 думата „операциите“ се заменя със „заявените операции“." (Това касае чл. 11, ал. 11, който в оригинал гласи: "Финансовата помощ за **операциите от технологичната карта** се изчислява...") С предложеното изменение текстът би станал: "Финансовата помощ за **заявените операции от технологичната карта** се изчислява..."
- **Наличен друг текст в Проекта на НИД, съдържащ промяна по отношение на "технологична карта":**
 - **§ 3, т. 3:** "В ал. 9 думите „технологичната карта към“ се заличават;" (Това касае чл. 10, ал. 9, което в оригинал гласи: "Допустимите разходи... трябва да са съобразени с **технологичната карта към** одобрения проект.")
- **Основни проблеми и липсващи мотиви:**
 1. **Непоследователност и вътрешни противоречия:** Предложеното изменение в § 3, т. 4 е **непълно и води до абсурд**. То заменя само думата "операциите" в чл. 11, ал. 11, но запазва фразата "от технологичната карта". В същото време, § 3, т. 3 премахва "технологичната карта" като обвързващ документ за съобразяване на разходите в чл. 10, ал. 9. Това създава **логическо противоречие**: ако няма технологична карта, как ще се изчислява помощта "от технологичната карта"?
 2. **Липса на мотиви:** В Доклада-мотиви **липсва обосновка** защо се променя само думата "операциите", а не цялата фраза, въпреки че терминът "технологична карта" очевидно се премахва от други части на наредбата. Тази липса на мотиви и цялостен подход е **неприемлива**.
 3. **Риск от невъзможност за прилагане и правна несигурност:** Запазването на "технологична карта" в чл. 11, ал. 11, след като тя е премахната като обвързващ документ в чл. 10, ал. 9, ще доведе до **огромно объркване** при изчисляването на финансовата помощ. Няма да има ясна база за изчисляване на помощта, което ще породи **субективизъм, забавяния и административни спорове**.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 11:28)

Допълнителна обоснована позиция относно § 2, т. 1 (Чл. 8, ал. 1, т. 15) от Проекта за изменение на Н

Предложената нова т. 15 в чл. 8, ал. 1, която гласи: "15. които се изпълняват върху парцели с учредено право на ползване за срок по-кратък от 5 календарни години, следващи годината на планираната крайна дата за изпълнение на проекта, **с изключение на парцелите, върху които ще се извършват дейности по чл. 7,**

ал. 1, т. 2, буква „а“.

Тази разпоредба, особено нейното изключение, е **недостатъчно прецизна и създава съществени проблеми и правна несигурност за бенефициентите**, особено когато се отнася до **дейности по изкореняване (чл. 7, ал. 1, т. 2, буква „а“)**. Мотивите в доклада са **неадекватни** за оправдаването на толкова проблематична формулировка.

Основни аргументи за неприемане на разпоредбата в текущия ѝ вид:

1. Пълна липса на дефиниция на "учредено право на ползване":

- Терминът "учредено право на ползване" е **изключително широк и неясен**. Наредбата и придружаващият доклад **не дават никакво разяснение** какво конкретно следва да се разбира под него – дали това включва само нотариално заверени договори за наем/аренда, или обхваща и регистрирани в Общинска служба по земеделие такива, или други форми на фактическо ползване.
- **Липсата на ясна дефиниция създава огромна правна несигурност за бенефициентите**. Те не могат да знаят кой тип договор за ползване е допустим и какви формалности трябва да спазят, за да отговорят на изискването. Това ще доведе до **висок риск от субективни тълкувания** от страна на администрацията при оценката на проектите и потенциални несправедливи откази.
- **Докладът-мотиви не обяснява** защо този ключов термин не е дефиниран, което е сериозен пропуск.

2. Несъобразяване с възможността за предсрочно прекратяване на правото на ползване - основание за неприемане:

3. Дори и даден бенефициент да сключи договор за ползване за 5 или повече години, **този договор може да бъде предсрочно прекратен** по различни причини, извън контрола на бенефициента (напр. продажба на имота, неизпълнение от страна на собственика, форсмажор).
4. Предложената разпоредба **не предвижда никакви механизми или изключения** за случаи на предсрочно прекратяване на правото на ползване, което е **абсолютно нереалистично и несправедливо**.
5. Ако договорът бъде прекратен предсрочно, **бенефициентът ще бъде поставен в невъзможност да изпълни условието за 5-годишен срок**, въпреки че е бил добросъвестен. Това може да доведе до **налагане на санкции или изискване за възстановяване на получената помощ**, което е **несправедливо и демотивиращо**.
6. **Липсват мотиви**, които да обяснят как администрацията ще подходи към тези реални житейски ситуации, което е сериозен пропуск.
7. За дейности по **изкореняване**, които са еднократни и краткосрочни, изискването за дългосрочно право на ползване е **нелогично и непропорционално**. Тази дейност не изисква 5 години ползване на земята.
8. Налагането на подобно изискване ще **неоправдано ограничи бенефициентите**, които имат нужда да отстранят стари лозя, но не разполагат или не се нуждаят от дългосрочен договор за ползване на конкретния парцел след приключване на изкореняването.

9. Несъобразяване със спецификата на дейността по изкореняване:

В обобщение, предложената т. 15 в чл. 8, ал. 1, както и изключението ѝ, **са в ущърб на бенефициентите** поради липса на ясна дефиниция на "учредено право на ползване" и несъобразяването с реалните възможности за предсрочно прекратяване на договорите. Тези пропуски водят до **значителна правна несигурност, административна тежест и потенциално несправедливо изключване** на добросъвестни кандидати. Разпоредбата трябва да бъде **изцяло преработена**, за да бъде приложима и справедлива.

Автор: Емил Цвятков (13.06.2025 11:10)

Коментар относно неяснотата в § 2, т. 1 (Чл. 8, ал. 1, т. 15) от Проекта за изменение на Наредба № 1

Във връзка с предложената нова т. 15 в чл. 8, ал. 1, която гласи: "15. които се изпълняват върху парцели с учредено право на ползване за срок по-кратък от 5 календарни години, **следващи годината на планираната крайна дата за изпълнение на проекта...**"

Изразявам **сериозно притеснение и възражение относно пълната неяснота в дефиницията на "година"** в израза "следващи годината на планираната крайна дата за изпълнение на проекта".

Докладът-мотиви не предоставя никакво разяснение по този ключов въпрос. В лозаро-винарския сектор и като цяло в земеделието, "година" може да има различни тълкувания:

- **Календарна година:** От 1 януари до 31 декември. Това е най-общоприетото гражданско понятие за година.
- **Финансова година:** За целите на европейските фондове и ДФ "Земеделие" финансовата година приключва на 15 октомври (или други дати в зависимост от конкретната програма/мярка).
- **Винарска година / Селскостопанска година:** Специфични за сектора, те се отнасят за период, свързан с определени производствени цикли (напр. от 1 август до 31 юли на следващата година за винарската година, или други за агрономическите цикли).

Липсата на точна дефиниция на "година" в този контекст води до:

1. **Пълна неяснота за бенефициентите:** Всеки кандидат ще трябва да гадае коя "година" се има предвид. Това ще породви огромна несигурност при планирането на проектите и особено при сключването на договори за ползване на земя. Как бенефициентът да гарантира, че договорът му покрива "5 години" от неопределена отправна точка?
2. **Риск от произвол или некоректно тълкуване от администрацията:** Без ясна дефиниция, тълкуването на това условие може да варира, което води до липса на предвидимост и създава условия за субективни решения при оценката на

проектите. Това директно нарушава принципа на правна сигурност.

3. **Несправедливо отхвърляне на проекти:** Бенефициенти, които добросъвестно са сключили договори за ползване, базирайки се на едно разбиране за "година", могат да видят проектите си отхвърлени, ако администрацията приложи друго тълкуване.
4. **Допълнителна административна тежест:** Тази неяснота не само не облекчава, а напротив – ще генерира безброй въпроси от страна на бенефициентите, допълнителни разяснения от страна на ДФЗ и потенциално множество обжалвания.

Предложение:

Настоятелно предлагам тази разпоредба **да не бъде приемана в този си вид**. Ако все пак се приеме, **наложително е "годината" да бъде ясно и недвусмислено дефинирана** в текста на наредбата, за предпочитане като "календарна година", тъй като това е най-общоприетото и лесно за доказване понятие. Липсата на такова прецизиране ще направи прилагането на т. 15 в чл. 8, ал. 1 изключително проблематично и несправедливо за бенефициентите.

История

Начало на обществената консултация - 16.05.2025

Приключване на консултацията - 16.06.2025

Справка за получените предложения - 20.06.2025

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)